

**Speech van vrederechter J. Nolf bij de inhuldiging van het monument van het
vredegerecht op 31 augustus 2011**

Burgemeester,
Heren Schepenen van de stad Roeselare,
Geachte Dames en Heren Mandatarissen,
Mijnheer de Voorzitter van de Arbeidsrechtbank Kortrijk, en Beheerder van het
Gerechtsgebouw Roeselare, Beste Luc,
Mijnheer de Archivaris van de Stad Roeselare, Beste Willy,
Geachte genodigden,

Brevitatis causa vervang ik vandaag enkele titels in dit huis door voornamen, die de
dagelijkse sleutels zijn geweest van een lange, intense, efficiënte, en vreugdevolle
samenwerking:

Arnold, Jeroom, (Pieter) Achiël, Henk,
(Filip) Paul, Johan, Nathalie, (Bert),
Willy, Jef, Noëlla, Elke,
Alain, Sorina, Franky, Veroniek, Katrien, Sari, (Sarah), Linda,

Burgemeester,
Welkom aan u hier voor het eerst in ... Villa Themis.
Nadat u de Kilimanjaro bedwong, bent u te gast, maar ook gastheer, in dit Huis van
Justitie zonder drempels.
Dragers of sherpas hebt u hier dus niet echt nodig, al staan advocaten hier wel paraat,
vandaag zelfs ongebruikelijk veel.
Zoals op de Kilimanjaro zijn er in Justitie verschillende routes mogelijk. Het vredegerecht
is voor Justitie wat de Coca-cola-route is voor de Kilimanjaro, korter en makkelijker dan de
Whiskey-route die u verkoos, maar u bent wellicht eveneens een workaholic ;-)

Een goeie 24 jaar geleden heb ik met uw voorganger, dit toen splinternieuwe gebouw
ingehuldigd.

Ik was toen ook een spiksplinternieuwe vrederechter. Straks voer ik met u mijn laatste
"plaatsbezoek" uit, een paar stappen hier vandaan.

Burgemeester, vermits dit uw eerste bezoek hier is, en voor mij het laatste, laat u me even
rondleiden in dit *'Huis van steen en wolken'*.
Dit is het enige gerechtsgebouw van België met een cabrio-dak: het open glazen dak voor
onbevangen en onpartijdige geesten.
Het éne gerechtsgebouw in België waar men (met typisch West-Vlaamse vindingrijkheid)
zuinigheid aan kwaliteit heeft gekoppeld: de bakstenen werden niet plat gemetst, maar op
hun kant, dus minder stenen, ook minder cement, en een betere akoestiek. In grote
paleizen moeten ze dan nog eens uitvinden. Ik heb mij hier "gejeund".

Ondertussen is het proefproject geslaagd: in 2010 méér geslaagde minnelijke schikkingen,
dan het aantal procedures in 1987. Sinds jaar en dag 25.000 € per maand bespaarde
gerechtskosten. Een vredegerecht dat qua kostprijs, sociaal -financieel 'self-supporting' is
dank zij een dialoogcultuur als het kan, en procedures zonder vertraging als het moet:
onderhandelen zonder Rambo's, en procederen zonder Calimero's.

Vrederechters komen en gaan, het vredegerecht blijft: hopelijk, misschien.
Toen in de aanloop naar 1995 de politierechtbank van Roeselare naar Kortrijk
overgeheveld dreigde te worden, heeft de overheid van deze stad haar bekommernis laten

EMBARGO WOENSDAG 31 AUGUSTUS 1130 HRS !

horen over het kritisch belang van een lokaal verankerde nabijheidsjustitie, liefst geen antenne, maar de waarborg van een eigen rechtbank.

Wanneer nu ook het familiale urgentierecht zou versluizen naar de arrondissementele hoofdzetel (die in een niet al te verre toekomst zelfs niet eens meer in Kortrijk zou logeren), heb ik dezelfde diepe bezorgdheid voor dit kanton, en dezelfde verwachting van haar beleidsverantwoordelijken.

De verstandhouding tussen gehuwden of partners, tussen ouders en kinderen is voor een samenleving inderdaad *"dit kostbare weefsel"*.

Wanneer daaraan geremedieerd moet worden, is alles dringend, zo niet te laat. Alleszins te laat om nog de trein naar Kortrijk te nemen, en daar in de flessenhals van de Familiale Eenheidsrechtbank een nummertje te gaan trekken. Dààr, waar nu al een Kort Geding, de traagste versie is van wat Snelrecht zou moeten zijn. Trage justitie is onrecht.

Mag ik daarentegen prof. Hendrik Vuye citereren ('Beeldvorming, waarheidsvinding en rechtsbedeling, Wat rechtsbedeling is en behoort te zijn' Intersentia 2010): *"De eerder informele wijze waarop vrederechters rechtspreken moet model staan voor de toekomstige rechtsbedeling. Een humane rechtsbedeling waar de rechtzoekende echt centraal staat. De unieke expertise die de vredegerechten bezitten, is een schat aan informatie, die de motor moet zijn voor een nieuwe wijze van rechtspreken"*.

Het heropvissen van een stokoud Franstalig prestigeproject van vele decennia geleden - de Familierechtbank - illustreert *"qu'avec du vieux, on peut faire du neuf"*. In 1986 schreef Professor Hendrik Vuye er zijn licentiaatsthesis fervent tegen, en in haar advies van 28 03 2011 maakte de Raad van State er nog eens fijntjes brandhout van.

Het mocht niet baten: als een slecht idee lang genoeg onder het stof gelegen heeft, wordt het blijkbaar soms een blitse nieuwe slogan, een uit de as herrezen Feniks-bis. Het gevolg van een pijnlijk gebrek aan historisch perspectief en terreinervaring.

Historisch perspectief is letterlijk wat u straks te zien krijgt: de siersteen van het historische vredegerecht van de Hazelstraat. Lang voor het Gerechtelijk Wetboek, lang voor de uitvinding van de Griekse conclusiekalender. De tijd van toen Hooglede nog een apart kanton was, toen even groot of even klein, als andere kantons nu zelfs nog. De tijd van toen nog geen nutsvoorzieningen ingevorderd werden, en er nog parkeerplaats zat was, laat staan toen een parkeerplaats vinden, slechts éven, héél even, overmacht was. De tijd van toen gemeenten nog hun eigen vredegerecht konden betalen, ere aan wie ere toekomt.

De tijd van arduinen monumenten is nu voorbij. Des te meer moeten we dit beeld uit de lange vrederechtelijke traditie koesteren. Zonder nostalgie en zonder franjes, vandaar de strakke lijn van de Cortenstalen sokkel, roestkleurig, en toch weervast.

Zo moet ook Justitie hervormd worden: snel, maar met verbeelding en innovatie. Niet topdown de piramide opkalefateren en uitvergrooten, maar zoals dit nieuwe monument: een nieuwe, sterke basis eerst. Niet pompeus, maar efficiënt. Niet milieubelastend voor de consument van justitie, en onderhoudsvrij voor wie werkt in justitie. Geen labyrint, maar een sobere brug, zoals die 100 meter links van mij, waar we nu afspraak hebben. Burgemeester, al mijn dank aan Roeselare, en al mijn hoop op u allen. Leve Roeselare, lang leve haar vredegerecht !